

Ogłoszenie o wynikach konsultacji projektu Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Września na lata 2025-2028

Burmistrz Miasta i Gminy Września, na podstawie Uchwały Nr IV/51/2024 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 26 września 2024 r. w sprawie programu współpracy Gminy Września z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2025, udostępnił do konsultacji projekt „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Września na lata 2025-2028”. W ogłoszeniu wskazano przedmiot konsultacji, termin, formę oraz miejsce konsultacji.

Konsultacje zostały przeprowadzone w dniach **od 01.04.2025 r. do 08.04.2025 r.**

Ogłoszenie o konsultacjach wraz z projektem przedmiotowego programu w dniu 20.03.2025 r. zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni oraz na elektronicznej tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni.

Konsultacje z zainteresowanymi podmiotami zostały przeprowadzone w formie udostępnienia projektu programu, w celu złożenia przez organizacje pozarządowe opinii, wniosków i uwag.

Zestawienie uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji
wraz ze stanowiskiem Burmistrza Miasta i Gminy Września:

L.p.	Zgłoszona uwaga	Czy uwzględniono	Stanowisko Burmistrza Miasta i Gminy Września
1.	Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w trybie określonym odrębnymi przepisami, dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Wnosimy zatem, aby w rozdziale 5.3 <i>Działania służące realizacji priorytetów</i> , w priorytecie 1.9 rozszerzyć działanie i sposób realizacji o udzielanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku znajdującym się w <u>gminnej ewidencji zabytków</u> .	NIE	Dotowanie prac odbywa się na podstawie obowiązującej Uchwały Nr XLVII/478/2024 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 7 marca 2024 r. w sprawie <i>zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków na terenie gminy Września</i> . Wszelkie zmiany do zasad udzielania dotacji przez Gminę Września wprowadza Rada Miejska we Wrześni w drodze uchwały.
2.	Wnosimy, aby w rozdziale 5.3 <i>Działania służące realizacji priorytetów</i> , w <i>Priorytecie I Opieka, ochrona i rewaloryzacja zabytków gminy Września</i> dodać punkt o następującej treści: Stworzenie możliwości zwolnień z podatku od nieruchomości dla właścicieli remontujących zewnętrzne elementy budynków zabytkowych leżących w strefach ochrony historycznego założenia urbanistycznego.	NIE	Na terenie Gminy Września obowiązuje Uchwała Nr XXXIV/405/2014 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 16 września 2014 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości na terenie Miasta i Gminy Września. Na jej podstawie zwolnione od podatku od nieruchomości są budynki mieszkalne lub ich części (z wyłączeniem zajętych na

			prowadzenie działalności gospodarczej), które także położone są w strefie ochrony historycznego założenia urbanistycznego miasta Września. Wszelkie zmiany do zasad udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości przez Gminę Września wprowadza Rada Miejska we Wrześni w drodze uchwały.
3.	Wnosimy, aby w rozdziale 5.3 <i>Działania służące realizacji priorytetów, w Priorytecie I Opieka, ochrona i rewaloryzacja zabytków gminy Września</i> dodać punkt o następującej treści: Inne elementy dziedzictwa i krajobrazu kulturowego.	NIE	Jednym z obowiązków gminy jest: „uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”. Temu zadaniu ma służyć gminna ewidencja zabytków, o której mowa w art. 22 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292). Wskazane w uwadze inne elementy dziedzictwa i krajobrazu kulturowego nie są wpisane do rejestru zabytków oraz nie są ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Mogły by być ujęte w gminnej ewidencji zabytków na podstawie art. 22 ust. 5 pkt 3 cyt. wyżej ustawy jako inne zabytki wyznaczone przez burmistrza w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Punkt ten został jednak uznany za niezgodny z Konstytucją RP z dniem 18 maja 2023 r. zakresie, w jakim ogranicza prawo własności nieruchomości przez dopuszczenie ujęcia nieruchomości jako zabytku nieruchomego w gminnej ewidencji zabytków, bez zapewnienia właścicielowi gwarancji ochrony prawnej przed dokonaniem takiego ograniczenia, na podstawie wyroku trybunału konstytucyjnego z dnia 11 maja 2023 r., sygn. akt P 12/18 (Dz. U. poz. 951). Do tej pory nie dokonano poprawki do ustawy oraz brak rozporządzeń wykonawczych. W związku z czym powyższego punktu nie realizuje się.
4.	Wnosimy, aby w rozdziale 5.3 <i>Działania służące realizacji priorytetów, w Priorytecie I Opieka, ochrona i rewaloryzacja zabytków gminy Września</i> dodać punkt o następującej	NIE	Ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego jest zadaniem państwa prowadzonym przez Narodowy Instytut

	treści: Stworzenie gminnej listy niematerialnego dziedzictwa kulturowego.		Dziedzictwa jak i oddolnym społeczeństwa poprzez grupy, które chcą chronić swoje dziedzictwo. Wnioski o wpisanie na taką listę mogą składać do NID różnego rodzaju instytucje, stowarzyszenia, grupy, wspólnoty lub jednostki. Samorząd gminny nie ma obowiązku prowadzenia listy niematerialnego dziedzictwa kulturowego.
5.	Wnosimy, aby w rozdziale 5.3 <i>Działania służące realizacji priorytetów, w Priorytecie III Ekspozowanie i popularyzowanie walorów dziedzictwa kulturowego gminy Września</i> , w punkcie 3.5 wskazać z jakimi dokładnie podmiotami zamierza się współpracować.	NIE	W priorytecie III <i>Ekspozowanie i popularyzowanie walorów dziedzictwa kulturowego gminy Września</i> , w punkcie 3.5 wskazane jest, że realizacja działania będzie polegać na współpracy z innymi podmiotami mogącymi wspomóc promocję zabytków i dziedzictwa kulturowego gminy Września. Nie można literalnie wskazać konkretnie z jakimi podmiotami będzie odbywać się współpraca, gdyż zależne to będzie od danej sytuacji. Wymienienie konkretnie z nazwy wskazywałoby, że jest to zbiór zamknięty podmiotów, stąd określone jest to jako współpraca z innymi podmiotami mogącymi wspomóc promocję zabytków i dziedzictwa kulturowego gminy Września.
6.	Na stronie 63. znajduje się zestawienie pomników przyrody z terenu gminy Września ujętych w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody. W zestawieniu wykazano 6 pomników przyrody, gdy tymczasem na terenie gminy znajduje się ich 8. W zestawieniu brak dwóch pomników przyrody: - dąb szypułkowy „Stefan” – obw. 282 cm, wys. 15 m. Pomnik utworzony w 1987 r. Lokalizacja: Września, ul. 3 Maja; - głaz narzutowy – obw. 810 cm, dł. 290 cm, szer. 270 cm, wys. 110 cm. Pomnik utworzony w 1965 r. Lokalizacja: Września, Park im. Józefa Piłsudskiego. Tym samym należy dodać wskazane dwa pomniki przyrody do zestawienia albo wskazać je w dodatkowej tabeli.	TAK	Uwaga zostanie uwzględniona w tabeli w podrozdziale 3.8.2. „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Września na lata 2025-2028”.
7.	Na str. 40. w wykazie obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Września oraz na str. 68. w opisie zabytków nieruchomych wskazano folwark w Gozdowie Młyn. Tymczasem folwark ten został całkowicie wyburzony i nie istnieje.	NIE	Obiekty gospodarcze dawnego folwarku w Gozdowie Młyn, ujęte w Gminnej ewidencji Zabytków Gminy Września nie istnieją, co potwierdziła wizja lokalna. Niemniej jednak, formalnie z GEZ wyłączony został tylko obiekt: magazyn zbożowy. Można więc zapis pozostawić.

8.	Na str. 75. w analizie szans i zagrożeń stanu dziedzictwa kulturowego w gminie Września wskazano wśród słabych stron degradację części cmentarzy ewangelickich. Należy dookreślić, o które cmentarze chodzi.	NIE	W analizie szans i zagrożeń stanu dziedzictwa kulturowego w gminie Września użyte są określenia ogólne. Nie ma potrzeby uszczegółowienia, gdyż trzeba by dalej wyszczególnić pozostałe inne obiekty. Szczegółowy opis stanu zachowania poszczególnych typów obiektów ujęty jest w rozdziale 4, od str. 65 do str. 75.
9.	Na str. 74. omówiono stan zachowania zabytków wpisanych do rejestru zabytków stanowiących własność Gminy Września – Ogród Kurkowego Bractwa Strzeleckiego wraz z altaną, budynkiem strzelnicy i strzelnicą. Wskazuję, że stan fitosanitarny drzew w ogrodzie wymaga poprawy – występuje intensywne porażenie drzew przez jemiołę, co w perspektywie długoterminowej może to skutkować obniżeniem stabilności strukturalnej drzewostanu oraz zwiększonym ryzykiem zamierania drzew, szczególnie w warunkach stresu wodnego lub w obszarach o podwyższonym zanieczyszczeniu powietrza. Dodatkowo uszkodzony został płot (wyłamanie przęseł, pochylenie) od strony ul. Słowackiego. W związku z tym w planowanych działaniach należy dodać poprawę stanu fitosanitarnego drzew oraz naprawę ogrodzenia.	NIE	W planowanych działaniach przy zabytku: Ogród Bractwa Kurkowego wraz z altaną, budynkiem strzelnicy i strzelnicą – wskazana jest rewitalizacja ogrodu. W pojęciu rewitalizacja ogrodu zawiera się też poprawa stanu fitosanitarnego drzew oraz remonty lub renowacje małej architektury, w tym ogrodzenia. Nie ma więc potrzeby uszczegółowienia.
10.	Na str. 66. przedstawiono tabelarycznie stan zachowania zabytków nieruchomych z terenu gminy Września wpisanych do rejestru zabytków. Wskazuję, że w weryfikacji należy poddać typ własności w odniesieniu do pałacu i parku w Chwalibogowie. Według naszych informacji stanowi on własność prywatną.	NIE	Obiekty zabytkowe: park oraz pałac w Chwalibogowie stanowią własność Skarbu Państwa w zarządzie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Z up. Burmistrza Miasta i Gminy Września

/-/ Z-ca Burmistrza Karol Nowak